

Tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto TAKO

Toimintakertomus 2017

Ohjausryhmä

TAKOn ohjausryhmään kuuluvat puheenjohtaja ja jäseninä poolien puheenjohtajat. Lisäksi Kansallismuseon ja Museoviraston edustajat ovat ohjausryhmän asiantuntijajäseninä ja sihteereinä. Ohjausryhmän uutena jäsenenä aloitti helmikuussa Lotta Friberg (Fiskarsin museo / Fiskars museum), joka valittiin tuolloin 1. poolin puheenjohtajaksi.

Ohjausryhmän jäsenet:

Puheenjohtaja Teemu Ahola, Työväenmuseo Werstas (-31.3.2017 asti) / Tampereen museot (1.4.2017-)
Reetta Karhunkorva, Suomen Metsämuseo Lusto (7.2.2017 asti) / Lotta Friberg, Fiskarsin museo / Fiskars museum (8.2.2017 lähtien) (pooli 1)

Elina Kallio, Helsingin kaupunginmuseo (pooli 2)

Johanna Jakomaa, Satakunnan Museo (pooli 3)

Kirsi Ojala, Tekniikan museo (pooli 4)

Hanna Kyläniemi, Lapin maakuntamuseo (pooli 5)

Johanna Lehto-Vahtera, Aboa Vetus & Ars Nova (pooli 6), varapuheenjohtaja

Päivi Myllylä, Visavuoren museo (pooli 7)

Risto Hakomäki, Suomen kansallismuseo, Kokoelmat ja tutkimus (Kansallismuseon edustaja)

Marianne Koski, Museovirasto, Museoalan kehittäminen (Museoviraston edustaja)

Ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa: 5.1., 22.3, 16.5, 23-24.8., 31.10, 22.11 sekä 18.12.2017.

Poolien toiminta vuonna 2017

Pooli 1: Pooli 1 keskittyi tallennus- ja kokoelmayhteistyön kehittämiseen tutustumalla toistensa kokoelmiin ja käytäntöihin. Vuoden aikana pooli kokoontui kolme kertaa ja tutustui mm. Länsi-Uudenmaan museoiden yhteiseen kokoelmakeskukseen Tammisaaressa ja maakunnalliseen kokoelmayhteistyöhön.

Pooli 2: Pooli aloitti ajankohtaisen tallennusvastuualueensa, sosiaali- ja terveydenhoitoalan nykydokumentointihankkeen valmistelun. Lisäksi pooli jatkoi tallennus- ja kokoelmayhteistyön kehittämistä kartoittamalla vastuualueensa mustia aukkoja. Pooli tutustui myös Helsingin kaupunginmuseon ja Helsingin taidemuseon yhteiseen kokoelmakeskukseen.

Pooli 3: Poolin Arjen haasteet -hanke ei saanut rahoitusta, mutta hankesuunnitelma toteutettiin silti suppeammin. Poolimuseot aloittivat osadokumentointeja ja museot julkaisivat poolin Youtube-kanavalla museotyötä esitteleviä videoita. Lisäksi pooli järjesti yhdessä Turun yliopiston kanssa tulevaisuuden tutkimusta ja museotyötä käsittelevän luennon sekä työpajan.

Pooli 4: Pooli toteutti "Kulttuuriperinnön pelastuksen ABC" -hankkeen, joka sai Museoviraston avustuksen (40 000 euroa) kahdeksi vuodeksi. Hankkeessa työskenteli koordinaattorina Kristiina Huttunen, jonka työtä tuki poolimuseoista muodostettu ohjausryhmä. Hanke kokosi museoiden hyvät

pelastusdokumentointikäytännöt työkaluksi museoille ja tuotti lisäksi yrityksiä ja yhteisöjä oman toimintansa dokumentointiin innostavan oppaan. Suomen Museoliitto julkaisi nämä molemmat julkaisut, Pelastusdokumentoinnin parhaat käytännöt ja Yritys – tallenna toimintasi! verkkojulkaisusarjassaan. (Huttunen, Kristiina: *Pelastusdokumentoinnin parhaat käytännöt. Suomen museoliiton julkaisuja 73. Suomen museoliitto 2017.* ja Huttunen, Kristiina: *Yritys – tallenna toimintasi! Suomen museoliiton julkaisuja 74. Suomen museoliitto 2017.*)

Pooli haki avustusta museoviraston Innovatiiviset hankkeet -hakukierrokselta syksyllä 2017.

Pooli 5: *Kuljetusliikenteen kulttuuriperintö talteen museoihin nykyajan dokumentoinnin avulla* -hanke päättyi ja loppuraportti on toimitettu hanketta rahoittaneelle Jenny ja Antti Wihurin säätiölle. Apurahahakemusten kielteisten päätösten jälkeen pooli loi kysymyslistan ja -lomakkeen jo toteutettujen nykydokumentointihankkeiden syvällisempään analysointiin. Vuoden aikana pooli piti kaksi kokousta, joissa jatkettiin kokoelmiin ja kokoelmatyöhön tutustumista. Kesällä kokous oli Salossa SAMUssa ja syksyllä Suomen rautatiemuseossa Hyvinkäällä.

Pooli 6: Pooli 6 kokousti vuoden aikana kaksi kertaa. Lisäksi pooli järjesti työpajan, jossa suunniteltiin yhteishanketta työnimellä ”Muistojen sadonkorjuu”. Hankkeelle haetaan ulkopuolista rahoitusta vuonna 2018. Mukana ovat Aalto-yliopisto, Aboa Vetus & Ars Nova, Jyväskylän Avoimen tiedon keskus, Porvoon museo, Suomen käsityön museo, Suomen valokuvataiteen museo ja Teatterimuseo. Hankkeessa kerätään tarinoita, jotka liittyvät esineisiin, tiloihin ja tilanteisiin.

Pooli 7: Pooli 7 kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Kevään kokouksessa Järvenpäässä tutustuttiin myös paikkakunnan museoihin ja niiden kokoelmiin. Poolin kehittäessä projekti kotimuseoverkostosta ei saanut apurahaa. Projektihakemuskeskustelu antoi kuitenkin monta hyvää ajatusta tulevaisuuden toimintaa ajatellen.

Kevät- ja syysseminaari ja muut tilaisuudet

Kokoelmatutkimukseen ja -työhön keskittynyt kevätseminaari järjestettiin Kansallismuseon auditoriossa 7-8.2.2017. Seminaarin ohjelmassa oli ensimmäistä kertaa ’Päivän debatti’, jonka teemana oli museoiden ja yliopistojen yhteistyö. Palautteen perusteella debatti oli innostava ja onnistunut. Seminaarissa oli 157 osallistujaa. Seminaari lähetettiin verkossa ja seminaariesitykset ovat katsottavissa YouTubessa. Verkossa seminaaria seurasi lisäksi 82 katsojaa.

Suoratoisto l. streamaus lisää verkoston museoiden alueellista tasa-arvoa mahdollistamalla kaikille seminaarien seuraamisen. Ohjausryhmä on siksi tietoisesti panostanut seminaaribudjeteissa suoratoistoon. YouTubessa julkaisemisen lisäksi Kansallismuseo säilyttää seminaarit digitaalisina tallenteina.

Syysseminaari ’Sotea ja strategiaa’ järjestettiin Kansallismuseon auditoriossa 10.10.2017. Pääteemoina olivat sosiaali- ja terveydenhuolto -sektorin tallentaminen sekä TAKO-verkoston strategiatyö. Myös syysseminaari lähetettiin verkossa ja sen esitykset ovat katsottavissa YouTubessa. Seminaarissa oli 98 osallistujaa ja verkossa seminaaria seurasi lisäksi 89, enimmillään 42 samanaikaista katsojaa.

TAKO:n 3. pooli järjesti verkoston jäsenille kaksi koulutustilaisuutta tulevaisuuden tutkimuksesta, 15.5 ja 15.11. Toukokuun koulutusta, FT Katriina Siivosen luentoa, oli mahdollisuus seurata myös

verkon välityksellä. Luennolle osallistui 20 henkilöä ja verkossa sitä seurasi 24 osallistujaa. Marraskuun tulevaisuusverstas-työpajaan osallistui 18 henkilöä.

TAKO-strategia

TAKO-verkoston ensimmäisen strategian kirjoittaminen oli toimintavuoden merkittävin kehittämishanke. Ohjausryhmän keskeisenä tavoitteena on ollut valmistella strategiaa koko verkostoa osallistamalla ja valmistelu aloitettiin kevätseminaarin strategia ja tulevaisuus –workshopeissa. Ennen syysseminaria strategialuonnos oli ensin poolien ja sen jälkeen koko verkoston kommentoitavana. Avoin kommentointikutsu julkaistiin Museopostissa. Syysseminaarissa strategian työstäminen jatkui taas workshopeissa. Ohjausryhmä viimeistelee strategian kommenttikierroksen ja syysseminaarin johtopäätösten pohjalta ja se julkistetaan hyväksyttäväksi helmikuun 2018 kevätseminaarissa.

TAKO:n ohjausryhmä antoi kesäkuussa Opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunnon ehdotuksesta museopoliittiseksi ohjelmaksi (MUPOLI). Ehdotus nostaa TAKO-verkoston toiminnan esille erityisesti kokoelmatyön kehittämisessä. Ohjausryhmä keskittyi lausunnossaan verkoston toimintaa koskeviin teemoihin.

Tallennustyönjako ja muut hankkeet

Kevätseminaarissa esiteltiin TAKO-verkoston museoiden kolmas tallennustyönjakoraportti. Toimintavuotta 2016 koskevassa raportoinnissa 58 museota raportoi yhteensä 303 tallennustehtävää. Raportti on tutustuttavissa TAKO:n verkkosivuilla <http://tako.nba.fi/tallennustyonjako/raportit>. Ohjausryhmä on kartoittanut mahdollisuuksia raportointiaineiston visualisoimiseen, mutta soveltuvaa työkalua ei ole vielä onnistuttu hankkimaan. Tallennustyönjakoa päivitetään vuosittain museoiden esityksestä.

Ohjausryhmän puheenjohtaja Teemu Ahola oli kutsuttuna puhujana European Network of Museum Organisations (NEMO) -verkoston konferenssissa Belgian Gentissä 10.11.2017. Ahola esitteli valtakunnallista tallennustyönjakoa yleisölle, joka koostui yli 200 museoalan ammattilaisesta ympäri Eurooppaa.

TAKOWikin esittelyä ja käytönopastusta jatkettiin kevätseminaarissa, koska verkoston museot eivät vielä hyödynnä sitä laajemmin. TAKOWiki sijaitsee Museoviraston eDuuni-työskentelyalustalla.

Viestintä

TAKO:n pääasialliset viestintäkanavat ovat Museoposti sekä Facebook ja Twitter. V. 2017 lopussa TAKO:n Facebook -sivulla *Museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyö TAKO* oli 319 tykkääjää. Twitterissä @takoverkostolla on yhteensä 440 seuraajaa